

BYRÅ FOR AVISUTKLIPP
0. SLOTTSGT. 8 - TLF. 42 04 25
NORGES HANDELS- OG
SJØFARTSTIDENDE
OSLO

17/11-50

Langeland-saken:

Harbek fortsetter sin forklaring

„Embetsmennene ble bedt om å holde ut så lenge som mulig“

I begynnelsen av dagens rettsmøte i «Langeland-saken» oppsto det en livlig ordveksling mellom major Langeland og sorenskriver Harbek om igangsettingen av arbeidet ved Kongsberg Våpenfabrikk etter 9. april 1940. Langeland har hevdet at arbeidet ble tatt opp igjen etter ønske av Administrasjonsrådet, mens Harbek mener det skjedde etter arbeidernes eget ønske og tyskernes krav. Administrasjonsrådet bare deltok i konferansene og hadde ingen avgjørende myndighet.

Harbek forklarer seg deretter om rundskrivet fra Justisdepartementet om oppløsningen av den norske forsvarsmakt. Vitnet hevder at rundskrivet ble sendt ut etter tysk ordre, og alle var jo klar over at det ikke kunne eksistere noe norsk militærvesen på okkupert område. Departementet ble bare overlatt den sivile funksjon av avviklingen.

Bergsvik har skrevet at en slik handling ville brakt en NS-mann minst 10 års fengsel, og uttaler i retten i dag at han mener rundskrivet burde vært fornet på en mer klar måte. Det kunne oppfattes som en oppfordring fra Harbek om oppløsning av militæret.

På forsvarerens spørsmål opplyser Harbek at han oppfattet Langelands uttalelser som ærekrenkende, selv om han personlig ikke har tatt seg noe særlig nær av det. Langelands reservasjoner synes vitnet bare er talemåter.

Harbek forklarer videre at det i september 1940 var enighet i Justisdepartementet om at embetsmennene burde fortsette i sine stillinger.

— Vi oppfattet det som en skanse som burde holdes så lenge som mulig, uttaler vitnet.

Harbek understreker videre at anmodningen til embetsmennene om å bli i stillingene selvsagt ikke gikk så langt at hverken norsk eller internasjonalt lov skulle overtredes. Alle måtte ta avgjørelsen ut fra sitt personlige skjønn og sine erfaringer.

Neste punkt i tiltalen mot Langeland gjelder sorenskriver Meyer som Langeland har skrevet i egenskap av ekspedisjonssjef i Politidepartementet 1940—41 var med på å ta initiativet mot all kongepropaganda, og å innføre de nye nazistiske uniformer i politiet.

Langeland forklarer at han ikke har tenkt på noen bestemt person,

men på departementet i sin alminnelighet. Deretter kommer han inn på rundskriv om at det skulle innleveres oppgaver over personer som var flyktet til utlandet. I boken «Dømmer ikke» står det at disse oppgaver senere var grunnlaget for Gestapos aksjoner.

Statsadv.: Har De undersøkt om oppgavene virkelig ledet til noen aksjoner?

Langeland: Nei.

Lagmannen: Kjenner De Meyer?

Langeland: Jeg møtte ham flere ganger maskert da vi arbeidet sammen under krigen. Det var nettopp derfor jeg skrev det jeg gjorde, for å vise at selv en mann som Meyer kunne gå så langt han gjorde.

Sorenskriver Meyer fikk så ordet og gjorde først rede for sin stilling i administrasjonen i den første tid av okkupasjonen.

— Jeg tok stillingen som sjef for politiavdelingen i Justisdepartementet etter anmodning av Administrasjonsrådet, forteller vitnet. Selv hadde jeg liten lyst på arbeidet, ikke minst etter september 1940, men ble bedt om å fortsette. Jeg forsøkte da å gjøre mitt beste, og jeg fikk stukket vekk mange saker. Hvor lenge jeg skulle bli sittende var overlatt til meg selv, og etter arrestasjonen av skolebarna i februar 1941 fant jeg å måtte gå. Senere forsøkte nazistene å få meg inn i diverse stillinger, men jeg avsto.

I morgen skal bl. a. handelsråd Johannessøn og banksjef Sandberg avhøres.